

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.018.43:005.336.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17640503>

Вплив гібридних форматів навчання на розвиток soft skills та професійну ідентичність здобувачів вищої освіти

Воронкова Алла Анатоліївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри
менеджменту, бізнесу та адміністрування,

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна,

<https://orcid.org/0000-0003-0523-3156>

Головко Ірина Олексіївна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних
відносин та іноземних мов, Центральноукраїнський національний технічний
університет, м. Кропивницький, Україна,

<https://orcid.org/0000-0001-6690-4043>

Дещенко Олександр Миколайович,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної і професійної
освіти, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра

Довженка, м. Глухів, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-5453-5575>

Прийнято: 26.10.2025 | Опубліковано: 18.11.2025

Анотація. Сучасна система вищої освіти перебуває на шляху трансформації, зумовленої цифровізацією та необхідністю підготовки

фахівців, здатних ефективно реагувати на динамічні зміни в соціально-економічному середовищі. Тому актуалізується потреба переосмислення форматів організації освітнього процесу та посилення ролі м'яких навичок (*soft skills*) як компонентів професійної компетентності. **Метою** статті є теоретичне обґрунтування та узагальнення впливу гібридних форматів навчання на розвиток м'яких навичок і вибудовування професійної ідентичності здобувачів вищої освіти в умовах цифрової трансформації освітнього простору. У статті уточнено сутність поняття «гібридне навчання» як інтегрованої форми освітньої взаємодії, що поєднує очні та онлайн-компоненти, а також орієнтується на принципи гнучкості, персоналізації та саморегуляції освітньої діяльності. **Методологічну основу** дослідження становлять системний, компетентнісний і діяльнісний підходи, що дозволяють розглядати розвиток *soft skills* у взаємозв'язку з професійним становленням особистості. Використано методи порівняльного аналізу, узагальнення наукових джерел, контент-аналіз міжнародних досліджень, а також елементи педагогічного моделювання. Отримані **результати** свідчать, що гібридні освітні середовища сприяють формуванню таких ключових м'яких навичок, як критичне мислення, адаптивність, комунікація, командна взаємодія і цифрова компетентність. Виявлено, що залучення здобувачів вищої освіти до гнучких форматів навчання, зокрема участь у командних проєктах і онлайн-дискусіях, стимулює розвиток саморефлексії, формує усвідомлення власної ролі та ціннісних орієнтацій, що сприяє становленню їх фахової ідентичності. Виявлено кореляцію між рівнем розвитку *soft skills* і ступенем професійного самовизначення здобувачів освіти. У **висновках** зазначено, що ефективність гібридного навчання визначається не лише технологічними аспектами, а передусім педагогічним дизайном, орієнтованим на інтеграцію розвитку *soft skills* у зміст і методи підготовки майбутніх фахівців. Перспективним вектором майбутніх

досліджень має стати розроблення діагностичного інструментарію для оцінювання рівня сформованості м'яких навичок і компонентів професійної ідентичності у здобувачів освіти, які навчаються за гібридною моделлю.

***Ключові слова:** змішане навчання, м'які навички, компетентнісний підхід, цифрова трансформація освіти, педагогічний дизайн, саморегуляція, професійне самовизначення.*

The impact of hybrid learning formats on the development of soft skills and professional identity in higher education students

Alla Voronkova,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management, Business and Administration, State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-0523-3156>

Iryna Holovko,

PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of International Economic Relations and Foreign Languages,
Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-6690-4043>

Oleksandr Deshchenko,

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor of the Department of Technological and Professional Education, Hlukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko, Hlukhiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-5453-5575>

***Abstract.** The modern system of higher education is undergoing a profound transformation, driven by digitalization and the increasing demand for specialists who can respond effectively to rapid socio-economic shifts. This situation calls for rethinking the structure of the educational process and placing a stronger focus on soft skills as an essential dimension of professional competence. The **purpose of this article** is to provide a theoretical rationale and a synthesized overview of how hybrid learning formats influence the development of soft skills and the shaping of the professional identity of university students in the age of digital transformation. The concept of hybrid learning is clarified as an integrated mode of educational interaction that combines in-person and online components, emphasizing flexibility, personalization, and learner self-regulation. The **research framework** draws upon systemic, competency-based, and activity-oriented approaches, which collectively enable a holistic understanding of the interplay between the development of soft skills and professional growth. The study employs methods of comparative and content analysis, synthesis of scholarly sources, examination of international studies, and elements of pedagogical modeling. The **findings suggest** that hybrid learning environments promote the development of key soft skills, including critical thinking, adaptability, communication, teamwork, and digital literacy. Student engagement in flexible learning formats – particularly in blended team projects and online discussions – stimulates self-reflection, awareness of one’s professional role and values, and thus contributes positively to the construction of professional identity. A clear correlation was observed between the level of soft skills development and the degree of professional self-determination among students. It is **concluded** that the effectiveness of hybrid learning depends not only on technological factors but primarily on pedagogical design that integrates the development of soft skills into the content and methods of professional training. A promising direction for further inquiry lies in designing diagnostic tools to assess*

the formation of soft skills and the components of professional identity among students engaged in hybrid learning models.

Keywords: *blended learning, interpersonal skills, competence-based approach, digital transformation of education, pedagogical design, self-regulation, professional self-determination.*

Постановка проблеми. Сучасна система вищої освіти перебуває в стані постійних трансформацій, спричинених глобальними процесами цифровізації, інтернаціоналізації освітнього простору та новими вимогами ринку праці. Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій зумовив появу нових форматів навчання, зокрема гібридних моделей, що поєднують елементи традиційного та онлайн-навчання. Водночас зростає роль soft skills – комунікативних, соціальних, когнітивних і емоційно-вольових якостей, які забезпечують ефективну професійну діяльність і конкурентоспроможність фахівця.

Попри активне впровадження гібридних освітніх форматів, питання їх впливу на формування м'яких навичок і професійної ідентичності здобувачів освіти залишається не досить дослідженим у контексті української вищої школи. Переважну більшість наукових праць зосереджено на технологічних аспектах організації гібридного навчання, тоді як психолого-педагогічний потенціал цього формату, пов'язаний з розвитком особистісних та соціально значущих компетентностей, потребує подальшого вивчення.

Необхідність глибшого осмислення взаємозв'язку між цифровими освітніми практиками, розвитком soft skills і становленням професійної ідентичності зумовлює актуальність досліджуваної проблеми. Натепер у вищій освіті спостерігається суперечність між швидким упровадженням гібридних технологій навчання та недостатньою теоретико-методичною базою їх педагогічного використання. Подолання цієї суперечності потребує

комплексного дослідження педагогічних умов, методів і засобів, що забезпечують ефективне поєднання цифрових технологій із розвитком особистісних компетентностей здобувачів освіти. Наукове осмислення цього питання дозволить уточнити поняттєво-категоріальний апарат, виявити потенціал гібридних форматів як чинника розвитку soft skills, а також визначити їхню роль у процесі формування професійної ідентичності. Отже, отримані в процесі дослідження результати сприятимуть удосконаленню педагогічного дизайну освітнього процесу у вищій школі, орієнтованого на підготовку фахівців нового покоління – гнучких, адаптивних, креативних і соціально відповідальних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика впровадження гібридних форматів навчання та їх впливу на розвиток soft skills і професійну ідентичність здобувачів вищої освіти є предметом активного наукового обговорення в сучасному освітньому дискурсі. У контексті реформування системи вищої освіти України такі дослідники, як О. Поліщук, І. Лисоконь і Г. Різак, наголошують на необхідності інтеграції інноваційних освітніх моделей, здатних забезпечити відповідність національної освітньої системи європейським вимогам і стандартам якості [1]. Автори підкреслюють, що модернізація вищої школи має ґрунтуватися на принципах гнучкості, академічної мобільності та цифрової трансформації, що безпосередньо актуалізує дослідження гібридних форматів навчання.

Зі свого боку С. Соболева та колеги розглядають інноваційні моделі наукових досліджень у закладах вищої освіти, акцентуючи на цифрових інструментах, які підвищують ефективність освітнього процесу та формують у здобувачів освіти компетентності, які вимагає сьогодення, а саме: навички критичного мислення, самоорганізації, колаборації та ін. [2]. Подібні висновки роблять у своїй роботі І. Червінська, Н. Мельник і Н. Галюк, які визначають змішане навчання як ефективну інноваційну форму організації освітнього

процесу, що поєднує переваги традиційного та дистанційного навчання, сприяючи підвищенню мотивації здобувачів освіти і розвитку їхніх когнітивних та соціальних навичок [3].

Сучасні тенденції впровадження soft skills у систему вищої освіти аналізують І. Ткаченко, М. Денека та О. Дещенко, підкреслюючи, що саме змішані формати навчання створюють сприятливе середовище для формування комунікаційних, лідерських та адаптивних умінь [4]. У дослідженнях О. Кірдан та О. Кірдан м'які навички визначаються як ключовий компонент професійної компетентності, який формується через інтерактивні методи, групові проєкти та рефлексивні практики [5]. Подібну позицію підтримує М. Цілина, розглядаючи розвиток soft skills як необхідну умову адаптації здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності в умовах постійних технологічних змін [6].

У публікації Н. Бородіної, С. Чеберячко і Н. Шевчук акцентовано увагу на впровадженні міждисциплінарного підходу до розвитку м'яких навичок у процесі професійної підготовки здобувачів спеціальності «цивільна безпека», що демонструє універсальність концепції soft skills для різних освітніх галузей [7]. Роль вибірових освітніх компонентів у формуванні м'яких навичок майбутніх учителів досліджують Н. Денисенко, Н. Борбич, С. Марчук та І. Чемерис, наголошуючи на важливості педагогічного дизайну курсів, який би інтегрував цифрові технології, комунікативні та рефлексивні практики [8].

Дослідник Ю. Климович підкреслює, що в умовах онлайн-освіти розвиток soft skills студентів-філологів тісно пов'язаний із цифровою грамотністю, умінням організовувати власну навчальну діяльність і працювати в команді на відстані [9]. Подібні аспекти підкреслюються й у міжнародних дослідженнях: зокрема, Д. Гудон'єн та співавтори в систематичному огляді наукових праць показують, що гібридне навчання не лише розширює доступ до освіти, але й сприяє розвитку гнучких когнітивних

стратегій, необхідних для самостійного навчання та професійного зростання [10]. Також Ю. Зубцова з колегами доводять, що впровадження змішаних методів навчання сприяє формуванню лідерських, комунікативних і цифрових навичок, які стають основою професійної успішності здобувачів вищої освіти [11]. У дослідженні Б. А. Бхуян та співавторів запропоновано рекомендації щодо структури змішаного навчання та управління інноваціями у технічній освіті з акцентом на технологічну адаптивність, оперативний зворотній зв'язок та розвиток навчальних кластерів [12].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри активне вивчення питань, пов'язаних з упровадженням гібридних форматів навчання у вищій освіті та формуванням soft skills у здобувачів, низка аспектів цієї проблеми залишається малодослідженою. У більшості наукових праць акцентовано на технічних і методичних аспектах організації гібридного навчання, тоді як питання його впливу на становлення ідентичності майбутніх фахівців розглядаються фрагментарно або опосередковано.

Не вистачає цілісного бачення педагогічних умов, за яких гібридне навчання перетворюється з організаційної моделі освітнього процесу на дієвий інструмент особистісного та професійного саморозвитку здобувачів вищої освіти. Зокрема, бракує узагальнених наукових підходів, що описують взаємозв'язок між цифровими освітніми практиками, розвитком м'яких навичок і формуванням ціннісно-сміслових орієнтирів майбутніх фахівців.

У сучасному науковому дискурсі також відчутна нестача ґрунтовних емпіричних досліджень, які б розкривали специфіку формування soft skills у гібридному освітньому середовищі з урахуванням особливостей різних спеціальностей. Це ускладнює створення ефективних практичних рекомендацій для викладачів щодо педагогічного дизайну курсів, орієнтованих на розвиток гнучких і комунікативних компетентностей.

Крім того, механізми взаємодії між використанням гібридних форматів і розвитком soft skills у контексті цифрової трансформації освіти досі залишаються не до кінця описаними. Відсутність комплексних педагогічних моделей, які би пояснювали, як саме гібридне навчання впливає на професійне самовизначення здобувачів вищої освіти, зумовлює потребу в нових теоретичних підходах і практичних розробках. Саме необхідність систематизації теоретичних засад і уточнення ролі гібридних форматів у формуванні м'яких навичок та самосвідомості майбутніх фахівців визначає наукову новизну та практичну значущість цього дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування та узагальнення впливу гібридних форматів навчання на розвиток soft skills і формування професійної ідентичності здобувачів вищої освіти в умовах цифрової трансформації освітнього простору. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) проаналізувати наукові підходи до визначення сутності понять «гібридне навчання», «soft skills» та «професійна ідентичність» у контексті сучасних освітніх трансформацій;
- 2) визначити основні тенденції розвитку гібридних форматів навчання у вищій школі та їх вплив на зміну традиційних моделей освітньої взаємодії;
- 3) обґрунтувати роль soft skills як ключового чинника професійного становлення майбутнього фахівця;
- 4) з'ясувати педагогічні умови, за яких гібридне навчання сприяє формуванню м'яких навичок і розвитку професійної ідентичності студентів;
- 5) узагальнити результати аналізу та запропонувати напрями вдосконалення педагогічного дизайну гібридного навчання, орієнтованого на розвиток особистісно-професійної компетентності здобувачів вищої освіти.

Практична значущість дослідження полягає в можливості використання його результатів для вдосконалення організації освітнього процесу в закладах

вищої освіти України, зокрема: для викладачів і методистів – у розробленні інтерактивних і змішаних навчальних курсів, які одночасно сприяють формуванню фахових і м'яких навичок; для адміністрації університетів – у створенні стратегій розвитку освітніх програм, що відповідають європейським вимогам щодо формування компетентного випускника; для здобувачів освіти – у підвищенні їхньої конкурентоспроможності на ринку праці завдяки розвитку комунікативних, креативних, командних і цифрових навичок; для освітньої політики – у визначенні орієнтирів цифрової трансформації вищої освіти, що інтегрує академічну якість із розвитком особистісного потенціалу студента.

Реалізація поставлених завдань дозволить не лише поглибити теоретичне розуміння педагогічного потенціалу гібридних форматів навчання, а й забезпечити розроблення практичних рекомендацій щодо оптимізації навчального середовища у вищій школі, орієнтованого на комплексний розвиток особистості майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах цифрової трансформації освіти гібридне навчання набуває статусу стратегічної моделі підготовки майбутніх фахівців, орієнтованої на поєднання гнучких онлайн-форм і традиційних видів навчальної взаємодії. Відповідно до підходів, закладених у сучасних акредитаційних вимогах до освітніх програм в Україні [13, с. 3], університети зобов'язані забезпечувати розвиток як фахових, так і універсальних компетентностей здобувачів вищої освіти, зокрема комунікативних, критичних та соціальних. Саме ці якості в міжнародній практиці визначаються як *soft skills* і розглядаються як ключова складова частина професійної ідентичності.

Дані програми «CEE Learning» (2019) підтверджують, що розвиток м'яких навичок у сучасному освітньому середовищі має відбуватися через створення ситуацій реального досвіду, колаборації, емоційного включення та

саморефлексії [14, с. 15]. Ці принципи цілком корелюють із педагогічним потенціалом гібридного навчання, у межах якого здобувачі вищої освіти взаємодіють у змішаних командах, застосовують цифрові інструменти та відпрацьовують поведінкові патерни професійного спілкування.

Методологічну основу цього дослідження становлять системний і діяльнісний підходи, що передбачають взаємозалежність когнітивного, комунікативного та ціннісного аспектів навчання. Зважаючи на підхід, запропонований Н. Єршовою, О. Портною та Ю. Хорошиловою [15, с. 78], виявлено, що формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти можливе лише за умови розширення простору освітньої взаємодії та створення середовищ, в яких поєднуються інтереси студентів, викладачів і роботодавців.

З огляду на це було розроблено авторську структурну модель взаємозв'язку гібридного навчання, розвитку soft skills і формування професійної ідентичності (рис. 1). Вона передбачає три взаємопов'язані рівні: когнітивно-комунікативний, який забезпечує розвиток аналітичного мислення, цифрової грамотності та навичок ефективного спілкування; емоційно-ціннісний, що сприяє формуванню емпатії, саморефлексії, відповідальності та професійної мотивації; соціально-інтерактивний, який передбачає формування здатності до командної взаємодії, лідерства та конструктивного розв'язання конфліктів.

Рисунок 1

Концептуальна модель впливу гібридного навчання на розвиток soft skills і професійну ідентичність

Джерело: авторська розробка

Водночас у контексті української освіти актуальним є питання педагогічного супроводу цього процесу. Під час аналізу освітніх програм українських ЗВО було встановлено, що далеко не всі університети інтегрують у свої програми системні модулі з розвитку м'яких навичок. Часто такі компетентності формуються опосередковано – у межах групових проєктів, тренінгів або волонтерських ініціатив, а не як частина педагогічного дизайну курсу.

У результаті порівняльного аналізу зарубіжних наукових джерел встановлено, що гібридні освітні моделі істотно впливають на когнітивну та комунікативну динаміку здобувачів вищої освіти. Так, Й. Йошида й колеги [16] довели, що інтеграція практичних і цифрових компонентів у підготовці студентів-медиків сприяє розвитку психомоторних і когнітивних умінь. Подібні результати отримали Д. Санчо-Сантус зі співавторами [17], продемонструвавши кореляцію між участю здобувачів у дистанційних симуляціях і зростанням рівня саморегуляції, гнучкості та здатності працювати під тиском.

Результати власного контент-аналізу освітніх програм провідних університетів України (на основі даних відкритих електронних каталогів [13])

свідчать, що елементи гібридного навчання найчастіше реалізуються через синхронні відеолекції, проєктні групи та електронні портфоліо. Водночас лише 42% освітніх програм містять цілісні модулі, спрямовані на розвиток soft skills, і лише кожен третій курс передбачає рефлексивний компонент – аналітичні есе або самооцінювання прогресу.

Для порівняння в табл. 1 наведено співвідношення між елементами гібридного курсу та типами soft skills, які вони розвивають.

Таблиця 1

Взаємозв'язок між формами гібридного навчання та видами soft skills

Форма гібридного навчання	Домінантні soft skills	Приклади реалізації
Онлайн-дискусії, форуми	Комунікативність, критичне мислення	Аналіз кейсів, модерація онлайн-дебатів
Командні проєкти	Лідерство, колаборація, відповідальність	Розроблення міждисциплінарних мініпроєктів
Самостійне вивчення контенту	Самоорганізація, тайм-менеджмент	Виконання завдань із гнучкими дедлайнами
Цифрові симуляції, VR-заняття	Креативність, адаптивність	Створення моделей поведінки у віртуальному середовищі
Рефлексивні звіти, портфоліо	Саморефлексія, аналітичне мислення	Формування власного навчального профілю

Джерело: систематизовано авторами даними [16–21]

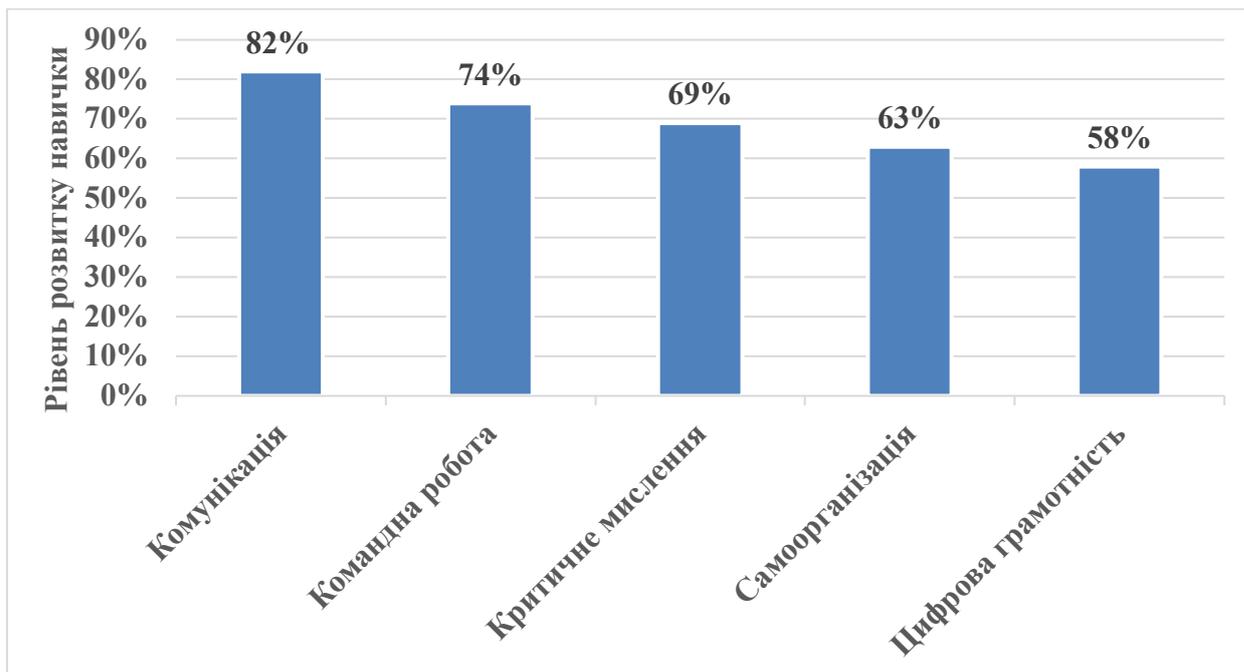
Крім того, аналіз інтерв'ю з викладачами показав, що ефективність гібридного навчання значною мірою залежить від педагогічної культури викладача, його готовності працювати в цифровому середовищі та застосовувати технології фасилітації. Викладач виступає не лише носієм знань, а й модератором, наставником і партнером у спільному створенні знань. Саме зміна ролі викладача в гібридному форматі – від контролера до фасилітатора – створює передумови для розвитку автономності здобувачів вищої освіти, що є основою формування їх професійної ідентичності.

Результати авторського опитування, проведеного серед 76 викладачів і 214 здобувачів освіти провідних закладів вищої освіти України, засвідчили, що більшість респондентів (68%) оцінюють гібридне навчання як ефективне середовище для розвитку комунікативних, командних і цифрових навичок. Близько 54% опитаних зазначили, що участь у спільних онлайн-проектах і змішаних навчальних модулях позитивно вплинула на їхню самооцінку професійних ролей, здатність працювати в команді та впевненість у прийнятті рішень (рис. 2). Як видно з наведених даних, гібридна модель найбільше сприяє розвитку комунікаційних і командних навичок, що підтверджує її соціально-компетентнісний потенціал. Водночас рівень сформованості критичного мислення та самоорганізації залишається нижчим, що вказує на потребу в підвищенні самостійності й рефлексивності навчальної діяльності студентів. Рівень формування цифрової грамотності здобувачів освіти як частини професійної компетентності демонструє варіативність результатів, зумовлену різним рівнем доступу до технологій та індивідуальними цифровими компетентностями студентів.

Рисунок 2

Найбільш розвинені soft skills у здобувачів вищої освіти, що навчаються за гібридною моделлю

Джерело: результати авторського опитування, 2025 р.

Узагальнення отриманих результатів дало змогу виокремити специфічність впливу різних форматів гібридного навчання на розвиток м'яких і професійних навичок:

- синхронні форми взаємодії, як-от онлайн-зустрічі, вебінари, дискусійні форуми, забезпечують розвиток комунікативності, аргументації, вміння слухати та ефективно співпрацювати;
- асинхронні модулі сприяють формуванню високого рівня самоорганізації, аналітичного мислення й тайм-менеджменту через гнучке планування та індивідуальну відповідальність за результат;
- командні проєкти та практичні завдання змішаного типу формують лідерські якості, підтримують колаборацію та відповідальність за спільний результат;
- віртуальні симуляції й елементи гейміфікації позитивно впливають на креативність, стресостійкість і адаптивність, оскільки імітують реальні професійні ситуації та розвивають гнучкість мислення;

– рефлексивні звіти та електронні портфоліо активізують самоаналіз, сприяють усвідомленню особистих досягнень і професійних цінностей здобувачів освіти.

Попри загалом позитивну динаміку, результати опитування виявили низку викликів, які обмежують повну реалізацію потенціалу гібридного навчання. Серед них респонденти назвали недостатню кількість практико-орієнтованих завдань, слабкий зворотний зв'язок між викладачем і студентом у дистанційному форматі, а також неоднорідність цифрової підготовки учасників освітнього процесу. Ці фактори не нівелюють позитивний ефект гібридних форматів, але вказують на потребу в удосконаленні педагогічного дизайну та організаційного супроводу освітнього процесу.

Подолання цих проблем вимагає створення інтегрованих освітніх платформ, що поєднують інструменти синхронної та асинхронної взаємодії, а також розроблення гейміфікованих курсів, які стимулюють мотивацію до саморозвитку, адже саме елементи ігрового дизайну, зворотного зв'язку та гнучкого оцінювання результатів сприяють стійкому розвитку цифрових і комунікативних навичок здобувачів освіти [19; 20].

Таким чином, гібридне навчання не можна зводити лише до технологічного явища. Воно є педагогічною екосистемою, в якій кожен компонент (контент, комунікація, рефлексія, оцінювання) виконує важливу роль у формуванні професійної компетентності здобувачів освіти. Важливо, щоб освітній процес було спрямовано не тільки на передавання знання, а й на створення умов для соціальної взаємодії, співтворчості та самоідентифікації студента як майбутнього професіонала.

Висновки. Узагальнення теоретичних підходів дозволило визначити гібридне навчання як комплексну педагогічну систему, що поєднує переваги онлайн- і офлайн-форматів з метою забезпечення гнучкості, індивідуалізації

та підвищення ефективності освітнього процесу в умовах цифрової трансформації освітнього простору.

Аналіз сучасних тенденцій розвитку гібридного навчання у вищій школі засвідчив перехід від традиційної парадигми «викладання» до моделі «співнавчання», що передбачає активну взаємодію учасників освітнього процесу, використання цифрових інструментів для комунікації, самонавчання і проєктної діяльності. Такі підходи сприяють формуванню відповідальності, критичного мислення, здатності до саморегуляції та адаптації до змін – ключових складників сучасних *soft skills*.

Встановлено, що розвиток м'яких навичок у гібридному освітньому середовищі має міждисциплінарний характер і безпосередньо пов'язаний із процесом професійного самовизначення здобувачів вищої освіти. Формування професійної ідентичності відбувається через усвідомлення власної ролі в навчальному та професійному контекстах, розвиток рефлексії, емоційного інтелекту, колаборативності та лідерських якостей.

Визначено педагогічні умови, що забезпечують ефективність гібридного навчання, серед яких: інтеграція цифрових освітніх платформ в освітній процес; створення середовища підтримки й партнерської взаємодії між викладачем і студентом; застосування проєктно-дослідницьких методів; орієнтація на розвиток критичного мислення, креативності й соціальної компетентності.

На основі проведеного узагальнення розроблено концептуальну модель впливу гібридного навчання на розвиток *soft skills* і професійну ідентичність здобувачів вищої освіти, що включає дидактичний, психологічний та соціальний блоки. Вона відображає взаємозалежність між освітнім дизайном, особистісним розвитком здобувачів та їх професійним самоствердженням.

Практичні результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення змісту та структури освітніх програм у закладах вищої освіти,

розроблення методичних рекомендацій для викладачів, а також для формування стратегій освітнього менеджменту, орієнтованих на розвиток компетентнісного потенціалу здобувачів вищої освіти. Подальшого дослідження потребує емпірична перевірка ефективності запропонованої моделі в умовах різних освітніх спеціальностей та культурно-комунікативних контекстів.

Список використаних джерел

1. Поліщук О. А., Лисоконь І. О., Різак Г. В. Організаційні засади функціонування системи вищої освіти в Україні та її відповідність європейським вимогам. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14843090>.
2. Соболева С. М., Різак Г. В., Гаврик В. Є. Інноваційні моделі наукових досліджень у закладах вищої освіти України в умовах цифрової трансформації. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15050212>.
3. Chervinska I., Melnyk N., Galyuk N. Blended learning as an innovative organization of the educational process in higher education institutions of Ukraine. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2023. Vol. 10, № 1. P. 216–224. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.216-224>.
4. Ткаченко І. В., Денека М. Т., Дещенко О. М. Сучасні інноваційні тенденції у впровадженні soft skills у вищій освіті: перспективи та потенціал. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 6. DOI: <https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.05.29.06>.
5. Кірдан О., Кірдан О. Формування soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2022. № 2(6). С. 152–160. DOI: [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(6\).2021.248144](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(6).2021.248144).

6. Цілина М. Формування soft skills і компетенцій у здобувачів вищої освіти як підґрунтя адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2023. № 11. С. 156–166. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.11.2023.282675>.
7. Бородіна Н., Чеберячко С., Шевчук Н. Формування навичок soft skills у здобувачів вищої освіти при викладанні дисциплін за спеціальністю «Цивільна безпека». *Вісті Донецького гірничого інституту*. 2020. № 2(47). С. 206–214. DOI: <https://doi.org/10.31474/1999-981x-2020-2-206-214>.
8. Денисенко Н., Борбич Н., Марчук С., Чемерис І. Роль вибіркового освітніх компонентів у формуванні soft skills майбутніх учителів нової української школи. *Академічні студії. Серія: Педагогіка*. 2022. № 3. С. 42–50. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.3.7>.
9. Климович Ю. Формування soft skills як компонента професійної компетентності студентів-філологів у контексті онлайн-освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Т. 2, № 34,. С. 66–70. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/34-2.13>.
10. Gudoniene D., Staneviciene E., Huet I., Dickel J., Dieng D., Degroote J., Rocio V., Butkiene R., Casanova D. Hybrid teaching and learning in higher education: a systematic literature review. *Sustainability*. 2025. Vol. 17, № 2. 756. DOI: <https://doi.org/10.3390/su17020756>.
11. Zubtsova Y., Derstuganova N., Butenko V., Ponomarenko N., Gura O. Enhancing students' soft skills via blended learning methods. *Multidisciplinary Reviews*. 2024. Vol. 8. 2024spe073. DOI: <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe073>.
12. Bhuiyan B. A., Molla M. S., Alam M. Managing innovation in technical education: revisiting the developmental strategies of Politeknik Brunei. *Annals of Contemporary Developments in Management & HR*. 2021. Vol. 3, № 4. P. 44–57. URL: <https://arxiv.org/abs/2111.02850> (дата звернення: 25.08.2025).

13. Акредитаційні справи. *Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти*. URL: <https://public.naqa.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2025).

14. Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ навчання / за заг. ред. О. Елькіна, О. Масалітіної, Я. Фюрста. Харків: Дім реклами, 2019. 72 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2019/07/07/CEE-PRINT.pdf> (дата звернення: 25.08.2025).

15. Iershova N. Yu., Portna O. V., Khoroshylova Yu. Changes in university educational technologies applied in business education and management based on stakeholder theory. *Socio-ekonomski eseji*. 2020. Vol. 6, № 1–2. P. 77–80. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/58216> (дата звернення: 25.08.2025).

16. Yoshida Y., Uno T., Tanaka H., Hakosaki I., Shigeta K., Yano R. Cognitive changes with psychomotor skill acquisition through blended learning among nursing students: A qualitative study. *Nurse Education in Practice*. 2022. Vol. 65. 103486. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103486>.

17. Sancho-Cantus D., Cubero-Plazas L., Botella Navas M., Castellano-Rioja E., Cañabate Ros M. Importance of soft skills in health sciences students and their repercussion after the covid-19 epidemic: a scoping review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2023. Vol. 20, № 6. 4901. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijerph20064901>.

18. Diana E., Rahmah N., Rofiki M. Blended learning management: the efforts to develop students' soft skills in the new normal era. *Jurnal Basicedu*. 2022. Vol. 6, № 3. P. 4272–4281. DOI: <https://doi.org/10.31004/basicedu.v6i3.2835>.

19. Moundy K., Chafiq N., Talbi M. Hybrid skills: analysis of digital soft skills development in students during digital literacy learning through a digital

textbook and flipped classroom. *Journal of Educators*. 2025. Vol. 22, № 1. DOI: <https://doi.org/10.9743/JEO.2025.22.1.13>.

20. Araújo A. A., Kalinowski M., Baldassarre M. T. Embracing experiential learning: hackathons as an educational strategy for shaping soft skills in software engineering. *Proceedings of the 2025 IEEE Conference on Software Engineering Education and Training*. 2025. URL: <https://arxiv.org/abs/2502.07950> (дата звернення: 25.08.2025).

21. Sedelmaier Y., Landes D. Practicing soft skills in software engineering: A project-based didactical approach. *Computer systems and software engineering: concepts, methodologies, tools, and applications* / eds Information Resources Management Association, IGI Global Scientific Publishing, 2018, P. 232-252. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-3923-0.ch011>.